

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 7 mars 2023
(OR. en)

7089/23

EDUC 83
ENV 200
CLIMA 109
SOC 159
JEUN 45
EMPL 114

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Ärende:	Slutsatser om färdigheter och kompetenser för den gröna omställningen

För delegationerna bifogas rådets ovannämnda slutsatser, som godkändes av rådet (utbildning, ungdom, kultur och idrott) vid mötet den 7 mars 2023.

Slutsatser om färdigheter och kompetenser för den gröna omställningen**EUROPEISKA UNIONENS RÅD**

ERINRAR om den politiska bakgrunden när det gäller färdigheter och kompetenser för den gröna omställningen enligt bilagan till dessa slutsatser,

UNDERSTRYKER att man i slutsatserna från Europeiska rådets möte av den 9 februari 2023¹ efterlyser att djärvare, ambitiösare åtgärder ska vidtas för att vidareutveckla de kompetenser som krävs för den gröna och den digitala omställningen genom utbildning, fortbildning, kompetensutveckling och omskolning för att bemöta de utmaningar som bristen på arbetskraft och omvandlingen av arbetstillfällen innebär, även i samband med demografiska utmaningar,

VÄLKOMNAR det föreslagna initiativet om Europaåret för kompetens 2023 och BETONAR behovet av gemensamma insatser för omskolning och kompetensutveckling för den gröna omställningen på ett socialt rättvist och inkluderande sätt och för att stärka de europeiska företagens konkurrenskraft och det europeiska samhällets motståndskraft, och

KONSTATERAR följande:

1. De globala utmaningarna när det gäller miljö, klimat och biologisk mångfald kräver snabba globala åtgärder. Den gröna omställningen och övergången till hållbarhet, inbegripet omställningen till en klimatneutral ekonomi, skapar behov av en grundläggande omvandling av vårt samhälle inom en rad olika sektorer. Europa måste föregå med gott exempel genom att uppnå resultat med de ambitiösa målen för miljö, klimat och biologisk mångfald, öka tillväxten, konkurrenskraften och skapandet av arbetstillfällen av hög kvalitet, och samtidigt skydda miljön och säkerställa en rättvis övergång till en mer resurseffektiv och cirkulär ekonomi.

¹ Slutsatser, antagna vid det extra mötet i Europeiska rådet den 9 februari 2023 (EUCO 1/23).

2. För att upprätthålla sin konkurrensfördel inom teknik för den gröna omställningen och för hållbar utveckling måste Europeiska unionen avsevärt öka den storskaliga utvecklingen, spridningen och demonstrationen av ny teknik inom olika sektorer och över hela den inre marknaden och bygga upp nya innovativa värdekedjor. Nya ”gröna jobb” kommer att skapas, medan vissa arbetstillfällen kommer att ersättas och andra omdefinieras, vilket kräver ändrade färdigheter.
3. Det är viktigt att bygga vidare på engagemanget för och medvetenheten om den gröna omställningen och hållbar utveckling i samhället i stort. Ett grundläggande inslag när det gäller att underlätta den gröna omställningen och hållbar utveckling är förvärvandet av nyckelkompetenser i ett perspektiv av livslångt lärande, även från och med de inledande åren, vilket bör beaktas inom ramen för alla nivåer och typer av utbildning och inläring. En strategi för hållbarhet som omfattar hela institutioner och alla verksamhetsområden är viktig. Med utgångspunkt i rådets rekommendation av den 16 juni 2022 om lärande inför den gröna omställningen och en hållbar utveckling² finns det ett akut behov av insatser för att stödja utbildningssystemen när det gäller att vidta åtgärder utveckla färdigheter och kompetenser för den gröna omställningen.
4. De färdigheter och kompetenser som krävs för den gröna omställningen är olika till sin natur och växer fram och definieras kontinuerligt. GreenComp³, den europeiska ramen för hållbarhetskompetens, beskriver ”hållbarhetskompetens” som de kunskaper, färdigheter och attityder som studerande i alla åldrar behöver för att leva, arbeta och agera på ett hållbart sätt. ”Grön kompetens” avser yrkeskompetens som behövs i alla sektorer och på alla nivåer av arbetsmarknaden för den gröna omställningen, inbegripet skapandet av nya, gröna arbetstillfällen. Den avser också generella färdigheter som krävs för kritiskt tänkande, systemtänkande, problemlösning och innovation.

² EUT C 243, 27.6.2022, s. 1.

³ Europeiska kommissionen, gemensamma forskningscentret: *GreenComp, the European sustainability skills framework*, Europeiska unionens publikationsbyrå, 2022.

5. Den gröna omställningen kan bara lyckas om EU har den kvalificerade arbetskraft som behövs. Såsom anges i kommissionens meddelande *En industriplan i den gröna given för nettonollåldern*⁴, fördubblades bristen på arbetskraft mellan 2015 och 2021, mätt som antalet lediga platser, i sektorer som anses vara avgörande för den gröna omställningen, och teknisk kompetens för grön omställning blir allt mer efterfrågad. Det kommer att finnas ett akut behov av grön kompetens samt kompetensutveckling och omskolning av arbetskraften för att åstadkomma en övergång till en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi. Strategier för grundläggande och fortsatt, formell och icke-formell utbildning och investeringar som är inriktade på färdigheter och kompetenser för den gröna omställningen är nyckeln till Europas framtida motståndskraft och välbefinnande.
6. Grundläggande och fortsatt yrkesutbildning, högre utbildning och vuxenutbildning spelar en viktig roll när det gäller att möta behovet att motverka och anpassa sig till klimatförändringarna, hejda och vända förlusten av biologisk mångfald och förverkliga den gröna omställningen genom att utrusta ungdomar och vuxna med de färdigheter och kompetenser som de behöver för att blomstra på en arbetsmarknad och i ett samhälle i förändring, och genom att bidra till utvecklingen av gröna lösningar genom teknisk och social innovation. Genom transnationellt samarbete, till exempel genom europeiska universitetsallianser och yrkeskunskapscentrum, kan grundläggande och fortsatt yrkesutbildning och högre utbildning stärka det bidrag de ger till den gröna omställningen och till hållbar utveckling.
7. Genom att tillgodose behoven hos olika typer av studerande och på arbetsmarknaden kan yrkesutbildningssystem och system för högre utbildning främja anställbarhet, social inkludering, social sammanhållning och jämställdhet, underlätta omskolning och kompetensutveckling, bland annat genom flexibla och smidiga möjligheter till livslångt lärande, och även bidra till att öka antalet kvalificerade arbetstagare. I detta sammanhang, och beroende på nationella omständigheter, kan vuxenutbildning också öka vuxnas deltagande i utbildning under hela arbetslivet, i linje med behoven av kompetensutveckling och omskolning för den gröna omställningen.

⁴ COM(2023) 62 final.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD ÄR ENIGT om följande:

1. För att anpassa grundläggande och fortsatt yrkesutbildning, högre utbildning och vuxenutbildning till stöd för den gröna omställningen krävs en kartläggning av nuvarande och framtida kompetensbehov, inbegripet identifiering av nya arbetsprofiler och färdigheter, yrkesbehov och kompetensbrister. Samarbete mellan utbildningsanordnare (både offentliga och privata), offentliga myndigheter, forskningsorganisationer, arbetsförmedlingar, arbetsmarknadens parter, företag och andra relevanta aktörer, både nationellt och regionalt, är avgörande för att identifiera dessa framväxande kompetensbehov på arbetsmarknaden. Dessutom kan uppföljningen av studerandes övergång till arbetsmarknaden, till exempel genom uppföljning av utexaminerade, bidra till att tillhandahålla information om exempelvis jobbmatchning och relevansen av förvärvade färdigheter och kompetenser.
2. Verktyg för kompetensinventering kan ytterligare stödja kartläggningen av nuvarande och framtida kompetensbehov. I detta sammanhang kan den europeiska klassificeringen av färdigheter, kvalifikationer och yrken (Esco)⁵ för den gröna omställningen bidra till en gemensam förståelse av vilka färdigheter som behövs för en framgångsrik grön omställning på arbetsmarknaden och till exempel underlätta rörligheten för studerande och arbetstagare inom EU. Dessa verktyg kan också hjälpa medlemsstaterna och utbildningsanordnare att identifiera gröna inslag som skulle kunna ingå i kvalifikationer och utbildningsmöjligheter inom grundläggande och fortsatt yrkesutbildning eller högre utbildning samt vuxenutbildning.
3. Med tanke på förändringarna i arbetsprofilerna och framväxten av nya yrken till följd av den gröna omställningen är det absolut nödvändigt att säkerställa aktuellt och relevant innehåll i grundläggande och fortsatt yrkesutbildning, högre utbildning och vuxenutbildning. Yrkesutbildning och högre utbildning bör, när så är relevant och i full överensstämmelse med institutionellt oberoende och akademisk frihet, ses över i enlighet med detta, genom att nya kvalifikationer skapas eller grön kompetens integreras i befintliga kvalifikationer.

⁵ Esco (europeiska färdigheter, kvalifikationer och yrken) är den europeiska flerspråkiga klassificeringen av färdigheter, kompetenser och yrken.

4. Tillhandahållandet av utbildning bör motsvara behoven hos dem som påbörjar grundläggande utbildning och hos de personer som behöver uppdatera sina färdigheter och kompetenser för att tillgodose behoven i deras nuvarande arbete eller för att övergå till nya arbetstillfällen och expanderande sektorer. Det finns därför ett behov för såväl medlemsstaterna som anordnare av yrkesutbildning och lärosäten att utforska innovativa och flexibla sätt att tillhandahålla lärandemöjligheter för grön kompetens, även inom STEAM-områden, där så är möjligt genom att utveckla små och skräddarsydda utbildningsmoduler som bland annat kan leda till mikromeriter. Dessutom behöver vuxenutbildningen på högstadie- och gymnasienivå utvecklas, bland annat genom flexibla utbildningsvägar som gör det möjligt att uppdatera, bredda och fördjupa kompetenserna. Uppmärksamhet bör också ägnas validering och erkännande av tidigare prestationer i arbete och förvärvade färdigheter samt, beroende på det nationella sammanhanget, certifiering eller ackreditering av relevanta färdigheter och kompetenser. Arbetsplatsförlagt lärande, inklusive praktik och lärlingsutbildning, bidrar till övergångar på arbetsmarknaden, men det kan vara svårt att hitta relevanta arbetsplatser i snabbt framväxande branscher och i företag som behöver anpassa sig till nya omständigheter. Det finns därför ett behov av alternativa sätt att erbjuda lärandemöjligheter i arbetsbaserade miljöer för att hjälpa studerande att förvärva nya gröna färdigheter.

5. Lärare och utbildare inom grundläggande och fortsatt yrkesutbildning, högre utbildning och vuxenutbildning spelar en avgörande roll i den gröna omställningen genom att förse eleverna med aktuella yrkesrelaterade, tekniska och andra färdigheter och kompetenser som behövs både i de framväxande gröna branscherna och för att uppfylla de föränderliga kraven i befintliga branscher. Det är därför viktigt att vidareutveckla och uppdatera kunskaper, färdigheter och kompetenser hos lärare, utbildare och personal genom att stödja fortsatta möjligheter till fortbildning, värdesätta deltagande i utbildningsverksamhet som är inriktad på färdigheter och kompetenser för den gröna omställningen i karriärvägar och främja samarbete och ömsesidigt lärande mellan yrkesutbildningsanordnare, lärosäten, forskningsorganisationer, företag och andra berörda parter. Dessutom är ledarskap inom utbildningsorganisationer avgörande för att stärka och stödja denna utveckling.
6. Riktade åtgärder behövs för att locka ungdomar och vuxna, oavsett kön och socioekonomisk bakgrund, inbegripet ungdomar och vuxna från landsbygdsområden och avlägsna områden såsom EU:s yttersta randområden, att engagera sig i utbildningsmöjligheter för grön kompetens. Detta inbegriper, när så är lämpligt och i full överensstämmelse med institutionellt oberoende och akademisk frihet, att undanröja befintliga hinder och hinder för alla typer av lärande, såsom frågor som rör rörlighet, tillgänglighet, bristande jämställdhet och stereotyper, vägledning, uppsökande verksamhet, ekonomiskt stöd till enskilda personer, stödtjänster för studerande och erkännande av tidigare lärande. Deltagande av både kvinnor och män bör uppmuntras och stödjas i lika stor utsträckning genom effektiva system för livslång vägledning, förstärkt genom grundläggande utbildning och fortbildning av studie- och yrkesvägledare och andra som arbetar med sådan vägledning.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA att, med vederbörlig hänsyn till institutionellt oberoende och akademisk frihet och i enlighet med nationella förhållanden, beakta ovanstående frågor när de

1. fortsätter att utveckla nyckelkompetenser och hållbarhetskompetenser ur ett perspektiv av livslångt lärande, även från och med de inledande åren, på alla nivåer och inom alla typer av utbildning och utbildningsvägar⁶,
2. utvecklar utbudet av och systemen för grundläggande och fortsatt yrkesutbildning och högre utbildning för den gröna omställningen samt vuxenutbildning, till exempel genom mikromeriter,
3. engagerar utbildningsanordnare, forskningsorganisationer, arbetsgivare, arbetsmarknadens parter och andra berörda parter när det gäller att gemensamt identifiera behov av omskolning och kompetenshöjning för den gröna omställningen, inbegripet offentlig-privat samarbete,
4. stöder och uppmuntrar anordnare av grundläggande yrkesutbildning och fortbildning, lärosäten och vuxenutbildningsorganisationer i utvecklingen och tillhandahållandet av lärandemöjligheter för den gröna omställningen, inbegripet möjligheter till lärande inom STEAM-områdena,
5. ger stöd till lärare, utbildare, personal, vägledningspersonal och ledare så att de kan förvärva och uppdatera de kunskaper, färdigheter och kompetenser som behövs för att bidra till den gröna omställningen och hållbar utveckling, genom att främja grundutbildning och fortbildning,

⁶ I enlighet med rådets rekommendation av den 16 juni 2022 om lärande inför den gröna omställningen och hållbar utveckling och rådets rekommendation av den 22 maj 2018 om nyckelkompetenser för livslångt lärande (EUT C 189, 4.6.2018, s. 1).

6. uppmuntrar och stöder enskilda personer att delta i möjligheter till lärande, kompetensutveckling eller omskolning, både inom formell och icke-formell utbildning, samt i rörlighet för den gröna omställningen,
7. använder tillgängliga EU-verktyg och nationella verktyg och finansieringsprogram som Erasmus + och ESF+ för att stödja färdigheter och kompetenser för den gröna omställningen, inbegripet utbyte av god praxis och peer learning-verksamhet.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UPPMANAR KOMMISSIONEN att med vederbörlig hänsyn till subsidiaritetsprincipen och nationella förhållanden beakta dessa slutsatser när den

1. främjar ömsesidigt lärande och utbyte av god praxis om färdigheter och kompetenser för den gröna omställningen mellan medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter, utbildningsanordnare, forskningsorganisationer, branscher och andra berörda parter,
2. stöder transnationellt samarbete och utbyte av god praxis med koppling till färdigheter och kompetenser för den gröna omställningen, bland annat genom studerande- och personalutbyte inom Erasmus + och samarbete mellan utbildningsinstitutioner, såsom inom de europeiska universitetsallianserna och yrkeskunskapscentrumen,
3. engagerar utbildningsanordnare, industriella ekosystem, arbetsmarknadens parter och alla relevanta intressenter, inbegripet på regional och lokal nivå, genom kompetenspakten när det gäller att gemensamt identifiera behov av omskolning och kompetensutveckling för den gröna omställningen,
4. vidareutvecklar evidensbasen för färdigheter och kompetenser för den gröna omställningen genom att samarbeta med Cedefop och andra relevanta organisationer, utan att skapa nya rapporteringsskyldigheter eller någon ytterligare börda för medlemsstaterna,

5. fortsätter, tillsammans med den permanenta arbetsgruppen för indikatorer och referensvärden, arbetet med att utveckla möjliga indikatorer eller mål på EU-nivå på hållbarhetsområdet, inbegripet miljöanpassning av utbildningssystemen,
 6. ytterligare främjar befintliga EU-verktyg och EU-program för att stödja färdigheter och kompetenser för den gröna omställningen, i nära samarbete med medlemsstaterna,
 7. genomför och förbereder initiativ som syftar till att stärka Europas konkurrenskraft och framtida beredskap och stödja medlemsstaterna i arbetet med att uppnå en framgångsrik grön omställning inom och genom utbildning.
-

Politisk bakgrund

1. Rådets rekommendation av den 22 maj 2018 om nyckelkompetenser för livslångt lärande, EUT C 189, 4.6.2018, s. 1.
2. Rådets rekommendation av den 24 november 2020 om yrkesutbildning för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft, EUT C 417, 2.12.2020, s. 1.
3. Rådets resolution om en strategisk ram för det europeiska utbildningssamarbetet inför och bortom ett europeiskt område för utbildning (2021–2030), EUT C 66, 26.2.2021, s. 1.
4. Rådets resolution om en förnyad europeisk agenda för vuxenlärande 2021–2030, EUT C 504, 14.12.2021, s. 9.
5. Rådets rekommendation av den 5 april 2022 om brobyggande för ett effektivt europeiskt samarbete om högre utbildning, EUT C 160, 13.4.2022, s. 1.
6. Rådets slutsatser om en EU-strategi för att stärka lärosäten för Europas framtid, EUT C 167, 21.4.2022, s. 9.
7. Rådets rekommendation av den 16 juni 2022 om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet, EUT C 243, 27.6.2022, s. 35.
8. Rådets rekommendation av den 16 juni 2022 om en europeisk strategi för mikromeriter för livslångt lärande och anställbarhet, EUT C 243, 27.6.2022, s. 10.
9. Rådets rekommendation av den 16 juni 2022 om individuella utbildningskonton, EUT C 243, 27.6.2022, s. 26.
10. Rådets rekommendation av den 16 juni 2022 om lärande inför den gröna omställningen och en hållbar utveckling EUT C 243, 27.6.2022, s. 1.